

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:SSOSławomir K. (spr.)

Sędziowie:SOVioletta O.

SOZbigniew C.

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2014 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko dłużnikowi J. P. i Z. P.

o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 12 maja 2014 roku, w sprawie IX Co 2229/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 maja 2014 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie sygn. akt IX Co 2229/14 oddalił wniosek (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w elektronicznym postępowaniu upominawczym na rzecz następcy prawnego.

W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd I instancji wskazał, że (...) Sp. z o.o.z siedzibą w S.wniosła o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi wykonawczemu w postaci nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez Referendarza Sądowego w Sądzie Rejonowym (...)w VI Wydziale Cywilnym w dniu (...)(...)któremu Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym (...)Zachód w (...) w VI Wydziale Cywilnym postanowieniem z dnia 30 marca 2011 roku nadał klauzulę wykonalności - na swoją rzecz wskazując, iż przeszły na niego uprawnienia wierzyciela (...). F. S.z siedzibą w G..

Sąd I instancji dodał, że wnioskodawca przedłożył poświadczony przez notariusza za zgodność z okazanym dokumentem wyciąg z umowy przelewu wierzytelności z dnia 26 marca 2012 roku zawartej pomiędzy (...)S.z siedzibą w G.a (...) S.ar.l. prywatną (...)wraz z aneksem nr (...)z dnia 9 sierpnia 2012 roku oraz załącznikiem nr (...)do umowy zawierającym zestawienie listy dłużników i dane przedmiotowe poszczególnych Wierzytelności(...)gdzie pod pozycją (...)widnieje nazwisko dłużnika ze wskazaniem, iż wierzytelność jest stwierdzona ww. nakazem zapłaty

Nadto dodał, iż wnioskodawca przedłożył również poświadczony przez notariusza za zgodność z okazanym dokumentem wyciąg z umowy dotyczącej obsługi wierzytelności (...)w odniesieniu do segmentu 7 z dnia 26 marca 2012 roku zawartą pomiędzy (...) S.ar.l. prywatną (...)a (...) Sp. z o.o.z siedzibą w S.wraz z aneksem nr (...)z dnia 9 sierpnia 2012 roku oraz załącznikiem nr 3 do umowy zawierającym zestawienie listy dłużników i dane przedmiotowe poszczególnych Wierzytelności (...)gdzie pod pozycją (...) widnieje nazwisko dłużnika ze wskazaniem, iż wierzytelność jest stwierdzona ww. nakazem.

Sąd I instancji powołał się na przepis art. 788 § 1 k.p.c. zgodnie, z którym sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko następcy prawnemu pierwotnego wierzyciela lub dłużnika, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Sąd I instancji podkreślił, iż przedmiotem postępowania określonego w art. 788 § 1 k.p.c. jest jedynie formalna kontrola, czy na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach można ustalić, że przejście uprawnień nastąpiło.

Sąd I instancji wskazał, iż wnioskodawca nie jest bezpośrednim następcą prawnym pierwotnego wierzyciela, tj. (...) im. (...) w związku z tym winien on również wykazać następstwo prawne poprzedniego wierzyciela gdyż z załączonego przez wnioskodawcę wyciągu z umowy przelewu z dnia 26 marca 2012 roku oraz aneksu nr (...) z dnia 9 sierpnia 2012 roku do umowy nie wynika, iż nastąpiło skuteczne nabycie wierzytelności przez (...) Sp. z o.o. od pierwotnego wierzyciela, tj. (...) im. (...). W ocenie Sądu I instancji z uwagi na przedłożenie przez wnioskodawcę niekompletnej umowy w postaci wyciągu z wykropkowanymi pozostałymi postanowieniami umowy nie wiadomo, od jakiego zdarzenia dokładnie strony uzależniły skuteczność nabycia przedmiotowej wierzytelności, co z kolei skutkuje tym, iż nie wiadomo czy w ogóle doszło do skutecznego nabycia wierzytelności przez (...) Sp. z o.o., a tym samym przez (...) Sp. z o.o. Ponadto Sąd I instancji stwierdził, iż z uwagi na wykreślenie pozostałych postanowień nie wiadomo czy w umowie tej nie zawarto dodatkowych warunków, od których uzależniono skuteczność przejścia wierzytelności na nabywcę wierzytelności tj. (...) Sp. z o.o.

Sąd I instancji zaznaczył, iż z aneksu nr (...) do umowy z dnia 26 marca 2012 roku zawartej pomiędzy (...) im. (...) a (...) Sp. z o.o. z dnia 9 sierpnia 2012 roku nie wynika, jakoby strony tej umowy potwierdziły fakt skutecznego nabycia ww. wierzytelności.

Na marginesie Sąd I instancji zwrócił uwagę, iż w załącznikach nr (...) do umowy z dnia 26 marca 2012 roku zmienionego aneksem nr (...) do tej umowy z dnia 9 sierpnia 2012 roku oraz nr 3 do umowy z dnia 26 marca 2012 roku zmienionego aneksem nr (...) do tej umowy z dnia 9 sierpnia 2012 roku brak jest wskazania składowych wartości poszczególnych wierzytelności, które to wartości wskazano odpowiednio w załączniku nr (...) zgodnie z postanowieniami aneksów z dnia 9 sierpnia 2012 roku, a które to dokumenty nie zostały załączone przez wnioskodawcę do wniosku z dnia 9 kwietnia 2014 roku, w konsekwencji nie wiadomo, co wchodzi w skład kwoty wskazanej w rubryce pod nazwą „Wartość wierzytelności”, a więc czy cała wierzytelność stwierdzona nakazem zapłaty, czy tylko jej poszczególna część. Co więcej nie wiadomo czy jest to w ogóle kwota przelanej wierzytelności, czy też tylko jej wartość ustalona w wyniku dokonanej wyceny wierzytelności bądź sama jej cena.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł wierzyciel i wniósł o zmianę postanowienia przez uwzględnienie wniosku wierzyciela o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności z przejściem uprawnień oraz zasądzenie od dłużnika na rzecz wierzyciela kosztów postępowania klauzulowego oraz postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg norm przepisanych.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania, a to art. 788 § 1 k.p.c. przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w przedmiotowej sprawie, a w konsekwencji odmowę nadania klauzuli wykonalności z przejściem uprawnień mimo spełnienia przesłanek opisanych ww. przepisem.

W uzasadnieniu wierzyciel wskazał, iż dla wykazania przeniesienia uprawnień do dochodzenia wierzytelności wynikającego z ww. tytułu egzekucyjnego z pierwotnego wierzyciela na rzecz (...) sp. z o.o. w (...) a następnie na rzecz wnioskodawcy wierzyciel przedstawił wyciąg z Umowy Przelewu Wierzytelności wraz z wyciągiem z aneksu do tejże Umowy zawartej pomiędzy (...) a (...) oraz wyciąg z Umowy dotyczącej obsługi wierzytelności wraz z wyciągiem z aneksu do tejże Umowy zawartej pomiędzy (...) a (...) sp. z o.o.

Wierzyciel dodał, iż przedmiotem postępowania określonego w art. 788 § 1 k.p.c. jest jedynie formalna kontrola, czy na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach można ustalić, że przejście uprawnień nastąpiło.

Nadto wierzyciel podniósł, iż w przedstawionych przez wnioskodawcę wyciągach z umów oraz wyciągach aneksów do tychże zostały zawarte fragmenty wykazujące na przejście uprawnień i oznaczenie wierzytelności. Omawiane wyciągi zostały sporządzone z uwzględnieniem fragmentów wykazujących przejście uprawnień i oznaczenie wierzytelności, a pominięciem fragmentów objętych tajemnicą handlową - a nadto poświadczone przez notariusza zostały podpisy złożone pod umowami.

Wierzyciel podkreślił, że do kognicji sądu klauzulowego nie należy badanie skuteczności przejścia wierzytelności na nabywcę wierzytelności, ponieważ zadaniem sądu klauzulowego jest jedynie formalna kontrola, czy w istocie na podstawie przedstawionych przez wnioskodawcę dokumentów urzędowych lub prywatnych z podpisem urzędowo poświadczonym przejście uprawnienia nastąpiło. Zdaniem wierzyciela w ramach ustalania następcy prawnego wystarczające jest przedłożenie samej osnowy umowy, z której wynika, że doszło do cesji wierzytelności między podmiotem, któremu przysługiwał tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikowi a wnioskodawcą.

Nadto wierzyciel dodał, że w treści załącznika nr (...) - Zestawienie zawierające listę dłużników i dane przedmiotowe poszczególnych Wierzytelności (...) wyszczególniony został tytuł egzekucyjny ze wskazaniem sygnatury akt, daty i sądu, który go wydał, imię i nazwisko dłużnika, numeru i daty umowy pożyczki, a także kwoty zadłużenia aktualnej na dzień przelewu, a więc, w przedstawionych umowach ich przedmiot (wierzytelność) została ściśle oznaczona.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Zgodnie z art. 788 § 1 k.p.c., jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

Przepis art. 788 § 1 k.p.c. umożliwia realizację tytułu egzekucyjnego, jeżeli wymienione w nim osoby nie są wierzycielami lub dłużnikami i na ich miejsce na skutek następstwa prawnego pod tytułem ogólnym lub pod tytułem szczególnym weszły inne podmioty, przy czym możliwość nadania klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego jest uzależniona od spełnienia określonych warunków. Na gruncie przepisu art. 788 § 1 k.p.c. niezbędną przesłanką do skutecznego ubiegania się przez następcę prawnego wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności jest wykazanie przez wnioskodawcę, oprócz istnienia samego tytułu egzekucyjnego nadającego się do wykonania, także faktu przejścia praw lub obowiązków za pomocą ściśle określonych środków dowodowych w postaci oryginałów dokumentów urzędowych lub prywatnych z podpisem urzędowo poświadczonym lub też ich odpisów, poświadczonych przez osobę posiadającą upoważnienie ustawowe. Sąd orzekający w postępowaniu klauzulowym ocenia te dokumenty pod względem formalnym, tj. w zakresie dotyczącym ustalenia, czy spełniają one kryteria wymagane od dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 k.p.c. lub czy podpisy na dokumencie prywatnym zostały urzędowo poświadczone. Dokument przedkładany przez wnioskodawcę powinien umożliwiać stwierdzenie, że przejście rzeczywiście nastąpiło, przy czym decyduje każdorazowo treść konkretnego, poddawanego ocenie dokumentu. Ocena ta powinna być prowadzona przy zachowaniu reguł wykładni, a zatem uwzględniać także okoliczności powstania dokumentu i uwarunkowania, w jakich funkcjonuje podmiot, który go wystawił.

W oparciu o powyższe stwierdzić należy, że trafnie uznał Sąd Rejonowy, że dokumenty przedłożone przez wnioskodawcę nie dają podstaw do ustalenia, że przeszła na niego wierzytelność objęta nakazem zapłaty wydanym w sprawie o sygn. akt (...), przy czym, w ocenie Sądu Okręgowego, za zajęciem takiego stanowiska przemawiają przede wszystkim następujące względy.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy wierzyciel powoływał się na umowę przelewu wierzytelności z dnia 26 marca 2012 r., zawartą pomiędzy pierwotnym wierzycielem – (...)F. S.w G.a (...) S.ar.l. z siedzibą w (...)a także na umowę z tego samego dnia zawartą pomiędzy (...) S.ar.l. z siedzibą w (...)a wnioskodawczynią. Umowy zawarte zostały w zwykłej formie pisemnej przez równorzędne podmioty prawa cywilnego, a zatem nie mogą

zostać uznane za dokumenty urzędowe; mogą być traktowane jedynie jako dokumenty prywatne. Takowy, zaś dokument powinien zawierać urzędowe poświadczenie podpisu. Poświadczenie przez notariusza własnoręczności podpisu nie nadaje dokumentom prywatnym mocy dokumentu urzędowego. Moc dokumentu urzędowego przybierają dokumenty sporządzone w formie aktu notarialnego. Dokument, na którym podpis został poświadczony przez notariusza zachowuje swój charakter prywatny, a jedynie tzw. „klauzula poświadczeniowa” ma charakter urzędowy (por.(...)Poświadczenie własnoręczności podpisu, (...))

W tym miejscu odwołać należy się do przepisu art. 96 pkt 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie ((...)ze zm.) który stanowi, iż do kompetencji notariusza należy poświadczanie podpisów. Zgodnie z kolei z art. 88 ustawy podpisy na aktach notarialnych i poświadczonych dokumentach są składane w obecności notariusza. Jeżeli podpis na poświadczonym dokumencie był złożony nie w obecności notariusza, osoba, która podpisała, powinna uznać przed notariuszem złożony podpis za własnoręczny. Okoliczność tę notariusz zaznacza w sporządzonym dokumencie. Przedłożone umowy spełniają wyżej wymienione warunki. Zostały sporządzone w zwykłej formie pisemnej zaś strony umowy uznały własnoręczność złożonych podpisów przed notariuszem. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy wnioskodawca przedłożył kserokopie wyciągów z umów przelewu oraz kserokopie notarialnych poświadczeń podpisu wraz z oryginałami notarialnych poświadczeń zgodności kserokopii umów, aneksów i załącznika z oryginałem.

W tym miejscu wskazać należy, iż o ile nie budzi wątpliwości poprawność poświadczenia zgodności z oryginałem kserokopii wyciągu z umowy czy aneksu, o tyle w przypadku załącznika notariusz nie wskazał, aby ów załącznik (do aneksów z dnia 9 sierpnia 2012 r. do umów z dnia 26 marca 2012 r.) stanowił integralną część aneksu do umowy. Stwierdzenie przez notariusza, iż „niniejszy wyciąg jest zgodny z okazanym dokumentem” nie stanowi wynikającego z art. 129 § 2 k.p.c. poświadczenia odpisu za zgodność z oryginałem przez notariusza bowiem nie odpowiada wynikającemu z art. 96 pkt 2 obowiązкови notariusza poświadczenia zgodności odpisu, wyciągu, kopii z okazanym dokumentem. Innymi słowy, w poświadczeniu z dnia 17 marca i 18 marca 2014 r. notariusz nie poświadczył, iż kserokopia wyciągu a także kserokopia załącznika do umowy jest zgodna z okazanym mu jego oryginałem oraz stanowiącym integralną część umowy oryginałem załącznika ale, że „niniejszy wyciąg (ale już nie kopia załącznika) jest zgodny z okazanym dokumentem”. Brak opisanego trwałego połączenia dokumentów nie pozwala na nie budzące stwierdzenie, iż notariuszowi okazany został oryginał załącznika do tej, konkretnej umowy.

Wskazać następnie należy, iż aneksem nr (...)z dnia 9 sierpnia 2012 r. do umowy z dnia 26 marca 2012 r. zawartej pomiędzy (...) F. S.a (...) S.ar.l. strony wprowadziły w miejsce dotychczasowego załącznika – załącznik nr (...)do umowy. Na mocy punktu 2.1 aneksu przedmiotem cesji miały być wszelkie wierzytelności (...)Ich listę zawierać miał załącznik nr(...)zaś składowe wartości poszczególnych wierzytelności – załącznik nr (...)Do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przedłożony został jedynie załącznik nr (...). W treści załącznika wskazane zostało imię i nazwisko dłużnika, numer pożyczki, data zawarcia umowy, sygnatura akt sądowych, nazwa i siedziba sądu, data wydania orzeczenia oraz wartość wierzytelności. Odnośnie tej ostatniej pozycji – nie wiadomo czy dotyczyć miała ona wysokości wierzytelności stwierdzonej tytułem czy też wierzytelności należnej na dzień sporządzenia umowy czy też aneksu. Dane przedmiotowe poszczególnych wierzytelności miał zawierać załącznik nr (...)który jednakże nie został przedłożony. Skoro strony wyraźnie wskazały, że przedmiotem przelewu są wierzytelności określone zarówno załącznikiem nr (...)jak i załącznikiem nr (...)niezbędnym było przedłożenie obydwu załączników.

Podobnie, w przypadku umowy zawartej pomiędzy (...)a wnioskodawczynią. W tym przypadku, dopiero aneks do umowy potwierdził dokonanie cesji, bowiem umowa z dnia 26 marca 2012 r., a bynajmniej przedłożony wyciąg, nie zawierał odpowiednich zapisów w tym zakresie. Dopiero w aneksie strony wyraźnie wskazały, iż dokonują przelewu, przy czym zgodnie z zapisami punkt 2 ppkt (i) listę wierzytelności miał zawierać załącznik do Warunków emisji a takowy w ogóle nie został przedłożony. Jeżeli nawet przyjąć, że przedmiotem przelewu są wierzytelności wskazane w załącznikach nr (...)do umowy (tak wynika z brzmienia zawartej w aneksie definicji „wierzytelności (...)przy czym poważne zastrzeżenia budzi możliwość odkodowywania przedmiotowo istotnych elementów umowy z definicji, jakie wprowadziły do niej strony), brak załącznika nr (...)uniemożliwia stwierdzenie jakiej wartości wierzytelność została przelana. Kwota wskazana w załączniku nr (...)nie odpowiada kwocie wynikającej z nakazu zapłaty i jeżeli obejmuje także narosłe odsetki (nie wiadomo do jakiej daty) konieczne jest precyzyjne ustalenie czy cesja – w stosunku

do wierzytelności stwierdzonej nakazem, któremu nadana ma być klauzula wykonalności, nie została kwotowa ograniczona.

Podkreślić należy, iż wierzyciel musi mieć na uwadze, że postępowanie w trybie art. 788 k.p.c. jest uproszczoną formą uzyskania klauzuli wykonalności, co następuje na podstawie przedłożonych dokumentów, mającą na celu przyspieszenie tego postępowania. Postępowanie to ma charakter jedynie formalny, sprawa zostaje rozpoznana bez udziału dłużnika na posiedzeniu niejawnym i w związku z tym należy dochować wszelkiej staranności, aby wykazać następstwo prawne. W przeciwnym razie zachodziłoby niebezpieczeństwo dowolnego sposobu wskazywania przez wierzyciela osoby dłużnika i uzyskiwania klauzuli wykonalności bez jakiegokolwiek kontroli. Taka zaś sytuacja jest niedopuszczalna.

W tej sprawie wnioskodawca nie zdołał wykazać, by rzeczywiście doszło do przejścia na jego rzecz wierzytelności objętej wskazanym tytułem egzekucyjnym. W rezultacie nie ziszczyły się przesłanki umożliwiające nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu z uwzględnieniem przejścia uprawnień z niego wynikających.

Argumentując jak powyżej Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c., w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)